

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.- Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za tuzemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 21-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Italija pripravlja novo presenečenje:

Rim hoče postati gospodar Sredozemskega morja

Italija namerava zapreti morskno ožino med Sicilijo in Afriko in si na ta način zagotoviti vso oblast nad Sredozemskim morjem — S tem bi bila izpodrežana najkrajša zveza Anglije z Indijo

London, 9. aprila. v. V angleških političnih krogih se živo razpravlja o italijanskih uspehih v Abesiniji. Posebno pozornost je vzbudilo poročilo »Daily Telegrapha«, ki poroča iz Rima, da se havijo italijanski vodilni krogi čisto resno z mislijo, kako osigurati italijansko nadmoč nad Sredozemskim morjem ter izvesti efektivno kontrolo nad angleško potjo preko Suez v Indijo. Italijanska admiraliteta je v sporazumu z ministrstvom za letalstvo izdelala do zadnjih malenkosti načrt o zaprtju preliva med Sicilijo in Afriko, ki meri samo 110 morskih milj. V ta namen so se vršile zadnje tedne velike pomorske

in letalske vaje, ki so dale najboljše rezultate ter pokazale, da je Italija z današnjimi silami sposobna izpodrežati Angliji pot v Indijo preko Sredozemskega morja.

Italija ima danes med Sicilijo in Sardinijo koncentriranih okoli 50 najmočnejših podmornic, ki samo čakajo, da zasedejo v naprej določena mesta v ožini med Sicilijo in Afriko. Ako se računa njihov akcijski radij pri torpediranju na 3 morske milje, zadostuje to število daleč za popolno zaprtje ožine med Sicilijo in Afriko.

Za očuvanje italijanskih podmornic pred napadi angleških letal je odrejenih

400 najboljših italijanskih letal, ki imajo sočasno nalogo tudi porušiti angleške utrdbe na Malti ter francoske v Bizerti in Tunisu, če bi se Francija pridružila v Primeru oboroženega spopada Angliji.

Italijani mrzlično grade nova letališča, oprešča in garnariške postojanke na Sardiniji, Siciliji in Libiji, kamor dovažajo dnevno vedno nove množice najmodernejših letal, ki so zgrajena že po izkušnjah, pridobljenih v abesinski vojni. Poleg tega je izdelan obširen načrt za pojačanje italijanske podmorniške flote, ki bo štela najmanj 100 najbolj opremljenih podmornic.

list, da se ne da tajiti, da predstavlja francoski načrt, če ga gledamo kot celoto, skrbno sestavljeno delo. Zato ta načrt ne sme služiti samo za čisto negativno in destruktivno kritiko, temveč ga je treba proučiti vzporedno z nemškimi predlogi, da se bo videlo, ali se ne bi dali nekateri njegovi sestavni deli spraviti v sklad z nekaterimi deli nemških predlogov. Glavni cilj, po katerem moramo stremiti, končuje list, mora biti odstranitev zaprek, ki ovirajo razgovore za tehtno utrditev miru.

»News Chronicle« pravi v svojem komentarju, da ne more obudovati francoske diplomacije, ki odgovarja na načrt z novim načrtom Francoski načrt ni praktičen in bo izrazil še večje težave.

Varnostni ukrepi Belgije in Francije

Pariz, 9. aprila. o. Po sklepu vrhovnega vojaškega sveta bodo ostali vojak, ki bodo 15. aprila odšli iz svojih kadrskih rok se nadalje v aktivni vojaški službi. Gre skupno za 175.000 mož, skoro polovico mirovnega stanja francoske vojske. Stičen ukrep je izdalo danes tudi belgijsko vojno ministrstvo, ki je pridržalo v aktivni službi polovico dosluženih vojakov za tako dolgo, dokler ne bodo dovolj izvežbani novinci, ki stopijo 15. aprila v kader.

Novi bolgarski poslanik v Beogradu

Sofija, 9. aprila. AA. Novi bolgarski poslanik v Beogradu Dečko Karadžov je včeraj odpotoval v Beograd, da prevzame svojo novo funkcijo. Na slikiški železniški postaji so se od njega poslovili predsednik bolgarske vlade in zunanji minister Kijosevanov, jugoslovenski poslanik Momčilo Jurišić z osebno poslanštvu, jugoslovenski vojaški ataše polkovnik Dragoljub Mihajlovič, kraljev svetovalec Grujev, glavni tajnik zunanje ministrstva Nikolajev z višjimi uradniki ministrstva, bivši bolgarski poslanik v Beogradu Dimo Kazasov, bolgarski poslanik v Pragi, Ivan Popov in drugi.

Beograd, 9. aprila. p. Sredi ob 22. je prišel iz Sofije novi bolgarski poslanik na našem dvoru dr. Dečko Karadžov.

Uvedba smrtne kazni na češkoslovaškem

Praga, 9. aprila. o. Zaradi množičnih se primerov vohunstva je ustavni odbor poslanske zbornice z glasovi vladnih strank sprejel zakon o uvedbi smrtne kazni za vohunstvo. Proti so glasovali zastopniki opozicije, češ, da se boje, da bi se mogel ta zakon zlorabljati tudi proti nasprotnikom režima.

Vremenska poročila

z dne 9. aprila
Staničeva koča in Kredarica po stanju 7. t.m.: zapadnel nov sneg, jasno vreme, smuka idealna. Vogel po stanju danes: 20 cm novega snega, malo oblačno, smuka prav dobra. Gorjane po stanju 8. t.m.: 2°C, sneži, mirno, 10 cm novega snega, smuka dobra. Zelenica po stanju 8. t.m.: na 150 cm staro podlago zapadlo 20 cm novega snega, smuka prav dobra. Krvavec po stanju 8. t.m.: —2°C, sneži, na trdi podlagi zapadlo 15 cm novega snega, smuka prav dobra. Dom na Korošici po stanju 8. t.m.: —5°C, na ca 300 cm podlagi zapadlo 20 cm novega snega, smuka odlična.

Izozemske borze

Curij, 9. aprila, Beograd 7.—, Pariz 20.2375, London 15.175, New York 306.875, Bruselj 51.95, Milan 24.25, Madrid 41.95, Amsterdam 208.60, Berlin 123.45, Dunaj 57.—, Praga 12.665, Varšava 57.80, Bukarešta 2.50.

Letalska zveza Celovec — Ljubljana — Sušak

Ljubljana, 9. aprila. Banska uprava je prejela od notranjega ministrstva obvestilo, da bo letos poleg običajnih zračnih prog otvorena tudi proga s Celovcem. Proga bo otvorena 1. junija in bo poslovala do začetka ali srede septembra. Promet bo izrveval »Austro-

flug« s svojimi aparati. Startal bo s traj v Celovcu, se nato ustavil na ljubljanskem aerodromu in po krajšem odmoru nadaljeval pot na Sušak. S Sušaka se bo popoldne po isti poti vračal v Celovec.

Za ženeuskimi kulisam:

Vedno večja nasprotstva med Francijo in Anglijo

Eden za radikalne ukrepe proti Italiji, Flandin pa za odločen nastop proti Nemčiji

Zeneva, 9. aprila. z. V tukajšnjih krogih posvečajo veliko pozornost vedno večjemu in vedno bolj očitnemu nasprotstvu med Francijo in Anglijo. To nasprotstvo se kaže zlasti v dve najvažnejši problemih, ki sta na dnevnem redu: abesinsko vprašanje in Porenje.

V abesinskem vprašanju zastopa Eden stališče, da se mora takoj ustaviti sovražstvo v Abesiniji in prirediti mirovna pogajanja. V to svrhu naj se Italiji stavi ultimativna zahteva, da v roku desetih dni ustavi vse boje. Če v treh dneh ne da pristanka na to zahtevo, se naj takoj proglasi poostrejša sankcija do skrajnosti, da se na ta način izsilijo ustavitve sovražnosti. Anglija pri tem misli celo na blokado Italije. Flandin se tem zahtevam upira in zastopa mnenje, da se niso izčrpane vse možnosti pogajanj ter da je treba nadaljevati s posredovanjem.

V porenjskem vprašanju pa je baš obrat-

no. Tu je Francija za radikalne ukrepe proti Nemčiji, dočim se zavzema Eden za pogajanja z Berlinom. Pozornost je zbudila v vseh krogih sinočnja izjava Flandina angleškim in ameriškim novinarjem. Flandin je izjavil, da bi pomenila zgraditev utrd v Porenju s strani Nemčije novo kršitev versajske mirovne pogodbe, na katero pa Francija ne bo več reagirala tako prijazno in pomirljivo kakor dosedaj. V tem primeru bo če ne drugače, sama začela izvajati vojaške sankcije proti Nemčiji, ker je trdno odločena, da za vsako ceno prepreči nemške načrte.

Splošno prepričanje je, da bo zelo težko spraviti v sklad tako nasprotujoča si stališča Londona in Pariza ter da bodo prihodnji dnevi dovedli v Zenevi do najhujše diplomatske borbe, kar jih pomni zgodovina Društva narodov.

Koliko stane vojna v Abesiniji:

„Africa Orientale“ — 14 milijard lir

Italija ima pod orožjem 1,250.000 vojakov — Izdatki za vojno vedno bolj naraščajo

Rim, 9. aprila. r. Italijanski listi objavljajo podrobnosti iz proračunske razprave o proračunu za vojsko in pomarico. Najzanimivejši so podatki o stroških Italije za vojaško ekspedicijo proti Abesiniji. »Africa Orientale«, kakor je označeno to poglavje proračuna, je stala Italijo do 31. decembra 1935. ogromno vsoto 8 milijard 120 milijonov lir. Če se k temu prišteva še prvotne letošnje letno, je Italija izdala do 1. aprila 1936 za vojno v Abesiniji nad 14 milijard lir. Iz podatkov poročevalca generala Baistrochija posnemamo:

Italija je v letu 1935 mobilizirala milijon vojakov in več tisoč fašističnih milicnikov in delavcev. Če gredo zadeve v tem obsegu naprej, bo imela Italija v maju pod orožjem 1,250.000 vojakov. V vzhodno Afriko in druge italijanske kolonije je bilo prepeljane za 2 milijona ton najrazličnejšega materiala. Samo v Napoli je bilo za milijon ton prepeljanega raznega vojnega materiala od početka abesinske vojne. V vzhod-

no Afriko je šlo skupaj 480 brodomskih transportov. Samo v mesecu septembru so bile iz Napolja. Livorna in Genove transportirane v Eritrejo tri vojne divizije, tri pa v Libijo in razen tega razna ojačenja za talijanske garnizije na Dodekanazu. Skupno je samo v mesecu decembru 1935 bilo transportiranih več kakor 100.000 italijanskih vojakov z 269 topovi, 6600 oseh in 2300 tanki ter tovornimi avtomobili. Razen tega so pa poučne še nadalje navedbe generala Baistrochija, ki se tičejo ogromnih žrtev, ki jih prinaša italijanski narod za vzhodnoafriške homatije. Od oktobra lanskega leta je bilo v vzhodno Afriko odpisanih 450 tisoč pešev, 11.500 strojniki, 800 topov in okoli 80.000 repov razne tovrstne živine. 13.500 blindiranih in tovarnih avtomobilov, 3000 tankov, 400.000 kilometrov razne telefonske žice in raznega materiala za 1800 radijskih postaj. K temu se še priključuje 12.497 ton bodilkave žice, materiala za 797 laboratorijev, 87.000 konjev itd.

Poročila z abesinskih bojišč:

Graziani pripravlja novo ofenzivo

Abesinci demantirajo vesti o padcu Korama — Strah pred bombardiranjem Addis Abebe

London, 9. aprila. z. Italijanske čete prodirajo proti Desiju, ne da bi naletele na kakšen odpor sovražnika, ki si po porazu še ni opomogel. Italijansko letalstvo preganja razprosnega sovražnika. Vsi poizkusi koncentracije abesinskih čet so bili: doselej zaman. Prav tako ni nobenih poročil o novi abesinski formaciji, ki je pod vodstvom abesinskega prestolonaslednika krenila na sever. Mislijo, da tudi ta vojska ne bo mogla ustaviti prodiranja Italijanov proti Desiju. Sprednje straže askarske kolone so prispele v bližino Kobe, ki leži kakih 50 km južno od Kvorama in 125 km severno od Desija. S tretjim italijanskim armadnim zborom, ki prodira iz krajev Tanekoga jezera, se bo združila po vsej priliki pri Majdahi.

Abesinska vlada demantira vest, da bi bili Italijani zasedli Kvoram. Pravijo, da so vsi abesinski vojski iz okolice Addis Abebe in iz krajev severno od abesinske prestol-

nice prejeli nalog, naj se takoj napotijo na bojišče.

Na ogadenskem bojišču je letalstvo izvedlo nove napade. Kakor poročajo s tega bojišča, je general Graziani že izdal vse potrebne ukrepe za novo ofenzivo. Napadal bo z motoriziranimi oddelki. Povsod grade delavski oddelki nove ceste. Pomagajo jim pri tem tudi redni oddelki vojske.

V Adis Abebi so pozdravili vest, da je Italija obljubila, da abesinske prestolnice ne bo bombardirala. Na tisoče mož, žena in otrok je prebilo prejšnjo noč v okolici Adis Abebe. Izpostavljani so bili hudemu naliču.

Vedno novi transporti

Rim, 9. aprila. AA. V Neapoli so prepeljali 81. pehotni polk, ki ima svoj sedež v Rimu. Polk bo odpotoval v Vzhodno Afriko. Ta teden odpotuje v Vzhodno Afriko tudi nekaj bataljonov črnih straž.

Hud potres v Grčiji

Beograd, 8. aprila. AA. Davi ob 5. uri 18 minut in 21 sekund so aparati potresomerakega zavoda na Tašmajdanu zabeležili začetek močnega potresa v daljavi 380 km od Beograda. Maksimalni premik zemlje v Beogradu je bil ob 5. uri 19 minut in 40 sekund. Znaša je 174 mikronov z valovno periodo 12 sekund. Konec potresa je bil ob 5.29. V epicentru je bil potres močan 7 do 8 stopenj — Forel-Mercallijeva

lestvice, zidovje je pokato in dimniki so morali padati.

Sofija, 8. aprila. AA. Bolgarska brojavna agencija poroča, da so v napadnih Bolgariji davi ob 10. štiti potres, čigar epicenter se nahaja kakih 80 km južno od Sofije, po vsej priliki v poljujini okoli Sereza. Na Bolgarokem ni potres napovedi nobene blage.

Odgovor na nemško spomenico:

Francoski načrt

Dalekosežni predlogi francoske vlade glede bodoče razmer v Evropi

Zeneva, 9. aprila. r. Francoska delegacija je včeraj dostavila vsem lokarnskim državam ter tajništvu Društva narodov svoj odgovor na nemško spomenico. V drugem delu obsega odgovor francoske vlade obširne predloge glede bodoče ureditve Evrope.

Od francoske vlade objavljeni mirovni načrt, ki obstoja iz 25 členov, predstavlja v svojem bistvu zopetno oživljenje in nadaljnji razvoj pred leti od Brianda sestavljenega načrta glede evropske unije. Načrt stremi po izvedbi kolektivne varnosti, medsebojne vojaške pomoči, razorožitve ter gospodarskega in finančnega sodelovanja narodov v interesu njihovega blaginjsanja in mira. Načrt temelji na podlagi enakopravnosti in neodvisnosti vseh držav in na spoštovanju prevzetih mednarodnih obveznosti. Dejansko obstoječa neenakopravnost narodov naj bi se izenačila z medsebojno pomočjo v primeru kršitve mednarodnega zakona. Sodelovanje držav bi se izvedlo na podlagi regionalnih pogodb v evropskem okviru. Ta organizacija bi se izročila evropski komisiji, ki bi se ustvarila v okviru DN. Vsaka država naj bi se obvezala spoštovati teritorialne statute članov Unije. Prošnja za izpremembo teh statutov bi se mogla predložiti šele po 25 letih. Vsaka kršitev mednarodnih obveznosti bi imela za posledico sankcije in to do uprabe vojaške sile.

Ljubosumnost Ženeve

Zeneva, 9. aprila. z. V ženevskih krogih francoski predlogi niso naleteli na dober odmev, pač pa so zbudili neke vrste ljubosumnost. Predvsem vidijo v »evropski komisiji«, ki jo predvideva francoski načrt, konkurenco Društvu narodov. V ostalem pa mislijo, da predstavlja francoski

načrt samo okrepitev francoske nadoblasti v Evropi. Po sodbi ženevskih krogov bi imela Francija v tej komisiji skupno s svojimi zavezniki dvotretjinsko večino ter bi lahko neovirano sklepala o vseh zadevah, o katerih so doselej posamezni narodi suvereno odločali.

Nemčiji se ni treba vznemirjati

Berlin, 9. aprila. z. Nemška vlada še ni zavzela uradnega stališča napram francoskim predlogom. Iz službenega komunikacija pa, ki ga je izdal nemški opazovalec v Zenevi, se vidi, da smatra Nemčija francoske predloge za docela ne sprejemljive. Komunikacije naglašajo, da se francoski načrt porodi iz potreb predstojajoč voline kampanje v Franciji ter da

je bolj preračunan za notranjo, kakor pa za zunanjo politiko. Načrt ne prinaša nobenih praktičnih in izvedljivih predlogov, marveč ponavlja samo stare, že večkrat odklonjene predloge in načrte. Kdor upošteva vse to, kar je ponudila Nemčija, mora priznati, da so francoski predlogi ne potrebni. Nemčiji se zaradi njih ni treba vznemirjati.

Mnenje Anglije: negativno

London, 9. aprila. AA. (Reuter) Francoski načrt ni doživel preveč toplega sprejema v londonskem tisku. Listi v svojih komentarjih ugotavljajo velika nasprotstva med nemškim in francoskim stališčem in pozivajo britansko vlado, da podvoji svoja prizadevanja, da se doseže kompromis.

»Daily Telegraph« pravi med drugim, da se sme reči, da so francoski predlogi delno neizvedljivi. Šele pred kratkim so izkušnje ponovno pokazale, pravi list, da ni predlog o mednarodnih oboroženih sil v nobeni zvezi z današnjimi realnostmi. List pravi na koncu, da pušča francoski odgovor izključ-

no britanski vladi skrb, da najde pota in načine za nadaljne razgovore.

»Daily Herald« pravi med drugim, da je treba vse storiti, kar je le mogoče, da se sprejemljivi deli francoskih in nemških predlogov združijo s predlogi drugih držav in da se na podlagi tega izdela nov načrt, ki bi ga mogli vsi sprejeti.

Proračun trboveljske občine

je obravnaval občinski odbor na seji v ponedeljek in ga odobril

Trbovlje, 8. aprila. V ponedeljek popoldne se je vršila v občinski posvetovalnici proračunska seja občinskega odbora, ki ji je v odsotnosti območnega predsednika predsedoval podpredsednik občine g. Jordan.

Po kratkih uvodnih formalnostih se je prešlo k razpravi o občinskem proračunu. Prečtani so bili ugovori elektrarne Fale in TPD proti trošarinam na električni tok, cement i dr., ki pa jih občinski odbor ni odlašal, marveč odklonil. Prav tako se uvaževali pritožbe na trošarine, ki se je pritožila proti občinski trošarini na uvozne čevlje. V utemeljitvi zavrnitve vlozene pritožbe izjavlja obč. odbornik g. Malgaj, da plačuje (v. »Bat«) v Trbovljah komaj toliko davka kot najmanjši obrtnik.

K pritožbi mesarjev radi spremembe klavniških pristojbin izjavlja obč. svetovalec g. Ahac, da kmotje ne bodo imeli nič od tega, če se mesarjem ugodijo. Mesarji pa trde, da bodo radi spremembe prizadeti predvsem revnejši mesarji. Odbor sklene, da se pritožbi mesarjev ugoditi.

Obč. odbornik g. Lavrini je podal v imenu manjšine v občinskem odboru daljšo pripombo k proračunu, ki je precej vznemirila večino. V tej opombi se manjšina v občinskem odboru izjavlja proti zvišanju občinskih doklad od sedanjih 111% na 120% v novem proračunu. Svoje stališče utemeljuje manjšina s tem, da davčna moč naših davkoplačevalcev, posebno pa še malih, v naši občini konstantno pada.

Nekateri obč. svetovalec in odborniki so pozvali g. Lavrinija, da poda koristne in izvedljive nasvete, kaj bi se dalo v proračunu spremeniti, ker se bo vsak pameten in koristen nasvet pri obravnavi proračuna upošteval. Odb. g. Lavrini pa se je v imenu manjšine pritožil, da zastopniki manjšine, ki so pri volitvah prejeli 1/3 vseh oddanih glasov, pri sestavi proračuna niso bili zaslišani. Obč. odbornik g. Koren je izjavil, da je hotela manjšina s pripombami, ki jih je iznesel g. Lavrini, opozoriti občinski odbor, da se ne smejo občinske doklade zvišati niti za par o.

Nato se preide k podrobni obravnavi proračuna. Osebnih izdatkov so bili po kratki debati odobreni. Zdravnici g. dr. Jeglič-Globočnikovi se je naknadno vnesel honorar Din 9600.—, na vprašanje g. Lavrinija radi pogostih defektov na škropljenem vozu odgovarja podpredsednik g. Jordan, da stane enkratna vožnja od Trbovelj do kolo-

dvora Din 150.—, glede defektov pa izjavlja, da v zadnjem času niso več tako pogosti in se bo stanje še popravilo. — Nato se je razpravljalo o prispevkih za regulacijo potokov in je bil stavljen predlog, da bi se ustanovil poseben asanacijski odbor, ki bi proučil možnosti krija za te izdatke. — Ker večina posameznih spreminjalnih predlogov manjšine ni hotela sprejeti, so zastopniki manjšine gg. Koren, Škerbič, Lavrini in Škrinar zapustili sejo. Proračun izdatkov je večina soglasno sprejela.

Pri razpravi o dohodkih je obč. svet, g. Ahac izrazil mnenje, da bi se morali direktni davki znižati, zvišati pa bi se morala trošarina na električni tok. Govoril je tudi o vzrokih, zakaj trboveljski rudniki ne dobe več državnih natčil. Predsedujoči g. Jordan pa priporoča, naj odbor sprejme predlog občinske uprave, med letom pa se bo lahko sklepalo o naknadnih kreditih. Vsekakor pa je treba počakati na sklep upravnega sodišča glede trošarine na električni tok. — Proračun dohodkov in izdatkov, kakor tudi predlagane davščine so bile soglasno sprejete. — Obč. svet, g. Berger je prečital poročilo o reviziji blagajne, ki je bilo odobreno.

Sprejet je bil predlog obč. odb. Murna, da občina ne ugovarja prošnji k. o. Sv. Marko in k. o. Sv. Urh (Bevsko) za ponovno priključitev občini Trbovlje. Prav tako se ne ugovarja priključitvi enega dela občine Marija Reka občini Sv. Pavel pri Preboldu.

Sestavljen je bil na poziv lanske uprave statut, ki regulira prejemke predsednika in članov občinske uprave. V krajevni šolski odbor Sv. Planina je bil naknadno izvoljen odbornik g. Špataler Ferdo. Prečtana je bila naredba banske uprave o uporabi banoinskih dotečaj k javnim delom, kakor tudi naredba o upoštevanju izgube in osušitvi pri pobiranju občinske trošarine.

Glede potrebe preureditve dimnikarskega rajona Trbovlje poroča obč. odbornik g. Malgaj ter predlaga, da občina zaprosi za preureditev, ker je rajon zelo neugoden.

Ob. svet, g. Ahac predlaga, da bi se za pisnikarju kmetijske podružnice dovolila primerna nagrada iz sredstev odnosno postavke za kmetijstvo, ki je ostala lani neizčrpana, pravtako pa se naj bi nakupilo za revne kmete nekaj koruze iz te neizčrpane postavke. Sklene se, da bo občinska uprava ta predlog še proučila.

birajo prostovoljni prispevki v korist društva za zaščito dece in Jugoslovenske unije.

Tekom vsega tedna od 3. do 9. maja naj bodo na ljudskih univerzah, kjer obstojajo, kakor tudi pri radiopostajah in Ljubljani, Zagrebu in Beogradu predavanja iz področja zdravstvene in moralne zaštite dece. Nadalje se bo zaprosilo cerkvene do, stojanstvenike raznih veroizpovedi, da naj se v vseh cerkvah v času Dečjega tedna v govorih naglašajo, da je dolžnost vsega prebivalstva, da skrbi za otroke in da mu ustvarja povoljne pogoje za duševni in telesni razvoj.

Posebno se priporoča včlanjenim družtvom, da organizirajo te dni natečaje za najboljše negovano deco in da obdari s pleniciami dete, rojeno v času Dečjega tedna. Jugoslovenska unija za zaščito dece upa, da bodo vsa društva za zaščito in vzgojo dece s svojim sodelovanjem prispevala k čim uspešnejši izvedbi proslave in ustvarjanju njenih ciljev.

Izjava

Zagrebske »Novosti« so priobčile dne 22. marca izjavo Saveza organizacija nametnikov gradskih i seoskih općina kraljevine Jugoslavije, tičočo se spora med izdajateljem in urednikom »Savremene općine«, dr. Miloslavom Stojadinovićem ter podpredsednikom imenovanega saveza Slo. bodanom Vidakovićem. V tej izjavi, podpisani po predsedniku in tajniku, se poučarja, da je na seji imenovanega saveza upravnih odbor obsojil postopanje dr. Miloslav Stojadinovića radi kritike Vidakovića, višje knjige »Stanbena beda kao uzrok stanbene degeneracije« ter »Komunalne finansije« ter da je izjavil, da ne smatra »Savremene općine« več za oficijelno glasilo imenovanega saveza.

Podpisani sem kot predsednik imenovanega saveza in zastopnik organizacije občinskih uslužbencev v dravski banovini pisal zagrebskim »Novostim« pismo, v katerem sem jih opozoril, da je na imenovanem seji predsednik saveza dne 8. marca dr. Marošević odstopil kot predsednik in da se mi zato čudno zdi, da je to izjavo podpisal on, ker mi ni znano, da bi bil dr. Marošević to predsedstvo zopet prevzel. Tem bolj se mi čudno zdi, ker sem jaz pisal po seji dne 13. marca predsedniku dr. Maroševiću v Zagreb pismo in ga obvestil, da sem po seji v Beogradu zvedel za nove reane momente v stvari, na katere sem ga opozoril in prosil, da z objavo izjave počaka ter izrazi mnenje, da bi bilo stvar v interesu društva, Vidakovića in dr. Stojadinovića temeljito razčistiti, ne pa takoj zavzeti stališča proti dr. Miloslav Stojadinoviću.

Zato jaz v imenu občinskih uslužbencev včlanjenih v Zvezi občinskih uslužbencev in upokojevcev dravke banovine ne morem soglašati s postopanjem vodstva na-

šega »Saveza«, kar bomo Savezu tudi pisno sporočili.

Franjo Jančigaj, podpredsednik Saveza organizacija uslužbencev gradskih i seoskih općina kraljevine Jugoslavije. Ljubljana, 7. aprila 1936.

Kranjske občinske zadeve

Kranj, 8. aprila. Na zadnji občinski seji, ki se je vršila v petek, je član uprave in referent finančnega oddelka g. Tajnik sprožil nujni predlog, da se prekoračene postavke v preteklem proračunu v znesku ca 65.000 Din odobri in pošlje v odobritev nadzorni oblasti. Zupan g. Pirč je poročal, da je državni svet v Beogradu razveljavil razsodbi upravnega sodišča v Celju, glasilom katerih dvema kranjskima tovarnoma, ki sta se pritožili ne bi bilo treba plačevati trošarine na surovine. Zoper razsodbi upravnega sodišča se je občina pritožila na državni svet, kjer je tudi uspela. Razsodba državnega sveta ni važna samo za Kranj, temveč za vse industrijske občine, ker je s tem interpretacija pojma trošarine principiarno rešena. Istotako je občinski odbor odobril licitacije, na katerih je bilo izdružano pobiranje tehtnine in tržnine. Občinska uprava je pooblašena, da sme prodati ono parcelo, katero je dobila v zamenjavo za parcelo, ki jo je odstopila Zdravstvenemu domu. Ker je občina ne rabi, bo prodana na dražbi.

Zupan je tudi poročal, da je občinska uprava razrešena, nakar je odbor soglasno sklenil, da se občina pritoži na upravno sodišče. Ob tem poročilu je odbor g. Zupana burno aklamiral. Poročilo revizorjev ki so na občini nedavno opravili revizijo, pravi, da se pri poslovanju občine materialnih pogrškov ni našlo, pač pa le pogrške formalnega značaja in na te polaga lanska uprava težaje. Eden izmed odbornikov je pripomnil, da če bi vse poslovanje tako dosledno kontrolirali, bi morali kontrolirati vsakega slugo ali cestarja. — Opozicije na seji ni bilo.

SPORT

Naši plavalci trenirajo

Ljubljana, 9. aprila

Plavalna sekcija Ilirije je te dni zaključila zimski predtrening v zimskem bazenu, ki ga je vodil nje bivši trener Maks Deutz. Čeprav so vežbali komaj mesec dni, je zaključna tekma dala razmeroma dobre rezultate, od katerih bi bilo zlasti omeniti Binderja in Cererja, ki sta na 100 metrov prsno dosegla boljši čas od jugoslovanskega rekorda. Zaradi službenih zadržkov in šole niso mogli nastopiti nekateri najboljši.

Letos se bo trening vršil v znamenju olimpijade in je že določeno, da se bo s skupnim treningom pričelo 15. junija. Waterpolisti naj bi trenirali v Dubrovniku. Mnenja smo, da morje o tem času ni primeren kraj za trening, ker je valovito. Čudimo se, zakaj savez ni izbral Maribora ali Ljubljane, ki imata predpisane olimpijske bazene, torej vse pogoje, da se plavalci privadijo na bazensko vodo, kar je zlasti dovolj za obmorske klube. Do tedaj je še dovolj časa in upamo, da bo savez svoj sklep spremenil.

Zimski bazen Ilirije meri v dolžino 14,25 m ter je zlasti prikladen za vežbanje obratov, je pa obenem tudi vzrok, da morebitni rezultati, boljši od rekorda, ne morejo biti priznani. Doseženi časi so bili naslednji:

400 m prosto seniorji: 1. Fux 5:34,2. 2. Mihalek 5:40. 200 m prosto seniorji: 1. Cerer 2:32,7. 2. Schell 2:33,6. 4 proge (57 m) prosto juniorke: 1. Pretnar V. 51,6. 2. Bakarič. 100 m prosto dame: Bradáč 1:25,2. 4 proge prosto juniorji: 1. Pestevšek 38,7. 2. Janovski 38,9. 3. Karbl 40,4. 50 m prsno seniorke: 1. Dolenc D. 1:59,4. 2. Dolenc I. 2:06,6. 100 m prosto juniorji: 1. Scarpa 1:08,4. 2. Banko 1:12. 2. 3. Kurnik 1:20,4; zmagovalac je dosegel zelo dober čas. 100 m prsno juniorji: 1. Binder 1:21,4 (jug. rekord Matusić 1:21. 8). 2. Biber 1:29,6. 3. Tori 1:33,5; zmagovalac je plaval v metuljkovem slogu. 100 m prsno juniorke: Binder Kuka 1:43,3; seniorji: Cerer 1:17,4 (Cerer je prvi plaval z »metuljkom«, ki ga še ne obvlada dobro, a je kljub temu dosegel za naše prikljke prvorazreden čas. 100 m hrbtno juniorji: Schell 1:20, seniorke: Bradáč 1:37,6.

— Otvoritev kolesarskih dirk na običajni krožni cesti na progi Zg. Šiška-Koseze-Podutik-Delnice-Glinice-Dravice-Zg. Šiška priredil dne 19. t.m. kolesarska sekcija ZSK »Hermes«. Vožilo se je v dveh skupinah t.j. juniorske in glavne, katerih bo prva prevozila progo trikrat (24 km), slednja pa desetkrat (80 km). Začetek dirk ob 14. uri s startom v Zg. Šiški pred gostilno Čarman.

Izjava JZSS

Z ozirom na vesti v listih o demisijsih v upravnem odboru JZSS izjavlja upravni odbor, da so vsi odborniki obdržali svoja mesta, le g. dr. Pavlin je odločil mesto posvodočnega podpredsednika, dokler bo trajalo delo komisije, zadržal pa je mesto v upravnem odboru.

Upravni odbor izjavlja, da se po soglasnem sklepu določena tročlanska komisija, ki naj zbere in pripravi vse gradivo v zvezi s plimsko tekmo. Upravni odbor hoče s preiskavo doseči rešitvenje vsega, kar je v zvezi s to tekmo, da zaščiti ugled in razvoj našega zimskega sporta doma in v tujini.

Iz Kranja

Na Zdravstvenem domu se je v soboto popoldne pokazala okrašena smrečica. To je pomenilo, da je stavba do podstrešja dovršena. Zanimivo pri stvari je to, da so vsi stropi iz železobetona in posebne vrste opeke. Sedaj bodo pričeli s postavljanjem podstrešja ter notranjo in zunanjo izdelavo stavbe. Dela je še do polletja dovolj. Treba bo še popraviti cesto in sploh vso okolico preurediti.

Na ponedeljkov šivinski sejem so prignali: 43 volov, 1 bika, 24 krav, 4 telice, 12 telet, 60 debelih prašičev in 111 za rejo, 20 ovac in 6 koz. V bistvu so cene ostale neizpremenjene.

ZA VELIKO NOČ VSI V ELITNI KINO MATICA

KJER POJE

Jožeta Tolazzija zadela kap Nenadna smrt gospodarja znane Tollazijeve domačije v Dol. Logatcu

Dolenji Logatec, 8. aprila.

Danes dopoldne je na tukajšnji železnici postaji nenadoma umrl gospodar Tollazijeve domačije in potomec znane patricijske družine Jože Tollazzi, posestnik in gostinčar. Po opravih se je hotel peljati na Rakek in dalje v Cerkljo. Kupil je vozni listek za dopoldanski vlak, ki odhaja proti Rakeku ob 11. S službojcem prometnim uradnikom g. Rikaufom je izmenjal nekaj besed, nakar je pa se navil svojo žepno uro, potem se je pa poslovil od uradnika in krenil proti izhodu, da bi vstopil v vlak. Komaj je pa napravil nekaj korakov od blagajne se je zgrudil v postajni veži in sicer tako, da je padel z glavo vznak na kameniti tlak. Prvi mu je priškolil na pomoč tajnik Meksarske zadruge g. Ljudevit Slavic, za njim so pa prihiteli še drugi Tollaziji so prinesli v čakalnici in ga položili na klop. Slučajno navzoči zdravnik san. referent g. dr. Strnad mu je dal injekcijo, da bi ga obudil, toda brez uspeha. Z zdravnikom g. dr. Worintzem sta ugotovila, da je zadela Tollazija možganska kap.

Pokojni Jože Tollazzi je bil dobričina, vedrega značaja in vedno dobre volje, vseskozi naprednjak. Pri Sokolu je bil od začetka, od kar je bil ustanovljen in tudi v

odboru. Njegov hlev, masivno poslopje ob cesti, je služil Sokolu za telovadnico, dokler si društvo ni zgradilo lastnega doma na Čevici. In kako lepi so bili tisti časi plodonosni za razvoj sokolstva v Logatcu. Dobra tovarša Jožeta bodo pa pogrešali tudi naši gasilci, saj jim je bil več let načelnik. Z Janezi se je udeležil svetovne vojne in rad je pripovedoval o doživljajih avstrijskega vojaka. Pri vojakih je napredoval do četovodje.

Zdaj je odšel za njimi, ki so njih imena vklesana na spomeniku padlim vojakom. Med vsemi ga bo pa najtežje pogrešala njegova družina, pet nedoraslih in nepreskrbljenih sinčkov Sokolčev, na katere je bil tako navezan in ki jim je ostala zdaj samo še zlata mamica. Najmlajši se niti še ne zaveda kako strašen udrec ga je zadela ko mu je neusmiljena usoda ugrabila dobrega atka. Morda bo pa med vsemi še najlažje prenesel ta udarec.

Pokojnega Jožeta spremimo k večnemu počitku na veliki petek ob 17. Počivaj v miru blagi pokojnik dobri naš tovariš in prijatelj, njim pa, ki ga jim je usoda tako nepričakovano iztrgala naše globoko sožalje.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Veliki četrtek: ob 20. uri: V času obiskanja. Izven. Cene od 20 Din navzdol.

Veliki petek: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Cene od 14 Din navzdol.

Velika sobota: zaprto.

Velika noč: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Globoko znizane cene. Ob 20. uri Jurez in Maksimiljan. Izven. Globoko znizane cene.

Velikonočni ponedeljek: ob 15. uri: V času obiskanja. Izven. Globoko znizane cene.

Torek 14. aprila: zaprto.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Veliki četrtek: zaprto.

Veliki petek: zaprto.

Velika sobota: zaprto.

Velika noč: ob 15. uri: Pesem ljubezni. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. uri: Katarina Izmajlova. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Velikonočni ponedeljek: ob 20. uri: Kavalir z rožo. Izven. Cene od 30 Din navzdol.

Torek 14. aprila: zaprto.

Janez s puško

Ljubljana, 9. aprila.

Lepa noč je bila in polna luna je sijala, ko se je vračal oni dan posestnik Janez iz mesta domov na periferijo. Zakasnili se je bil in ura je pravkar bila tri, ko je stopil na domači prag. Že je hotel vstopiti, ko ga je zmotil klic sosed, ki je pravkar prišel od nasprotnega konca. Janez je pokramljal z znancom o tem in onem, a zdajci se je odprlo okno v drugem nadstropju, pokazala se je skuštrana glava in boječ glas je komaj slšno slišal: Janez, meni se zdi, da se nekdo potika po hiši! Bila je Janezova žena.

Janez in sosed sta se spogledala, nato je pa Janez previdno odprl vrata. V veži je bilo vse tiho, a ko sta prišla na stopnišče, sta naletela na čepečega moškega, ki pa ni mnogo pomišljal. Bliskovito se je zakadil v Janeza in njegovega sosed, oplazil mimogrede Janeza po obrazu, da se mu je zabiskalo in jo hotel pobrisati. Napravil je pa račun brez krmnarja, kajti Janez in njegov tovariš tudi nista bila od muh in

sta nočnega gosta po hudi bitki kmalu ugnala. Strahoviti hrusci in trusci se seveda zbudili hišne prebivalce, ki so hiteli od vseh strani skupaj. Ker je nepovabljeni nočni gost še vedno silovito otepajl okrog sebe, je Janez naročil, naj mu prinesejo lovsko puško, a prijatelj je poslal po stražnika.

Puška v Janezovi roki je nočnega gosta kmalu prepračila, da ni varno še naprej rebelirati in postal je takoj ponižen. In že se je v veži pojavil stražnik. Pregledal je položaj, a ko je videl Janeza s puško, je stopil k njemu in ga vprašal:

— Ali imate orožni list?

Janezu je od začudenja zastala beseda, nato je pa vzkipel, češ, da za to zdaj ni časa in naj se stražnik raje pobriga za sumljivega neznanca. Toda postava je postala in stražnik je vztrajal pri tem, da mara Janez pokazati orožni list. Hočeš nočeš se je moral Janez udati in oditi po orožni list. Medtem se je bil neznanec spet pobunil in hipoma sta se bila s stražnikom v laseh. Ko se je Janez vrnil, je bil priča hude bitke, v katero pa žal ni mogel poseči, ker je imel v rokah orožni list... Nočnega gosta je naposled pendrek prepračil, da glava ne more skozi zid, udal se je in odšel s stražnikom na policijo.

Janez je pa sklenil, da bo imel odlej privezan orožni list na puško.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 9. aprila. Katoličani: Ljuban.

KINEMATOGRAFI ZAPRTI.

DEZURNE LEKARNE

Danes: dr. Kmet, Tyrševa cesta 43, Trnkoczy ded. Mestni trg 4, Ustar, Še. lenburgova ulica 7.

DOBER IZGOVOR

— Oh, možiček, šele dober teden sva poročena, pa že prihajaš iz kluba ob dveh ponoči.

— Oprost, dušica, tako dolgo sem se zamudil, ker sem tovaršem v klubu razlagal, kako sem srečen.

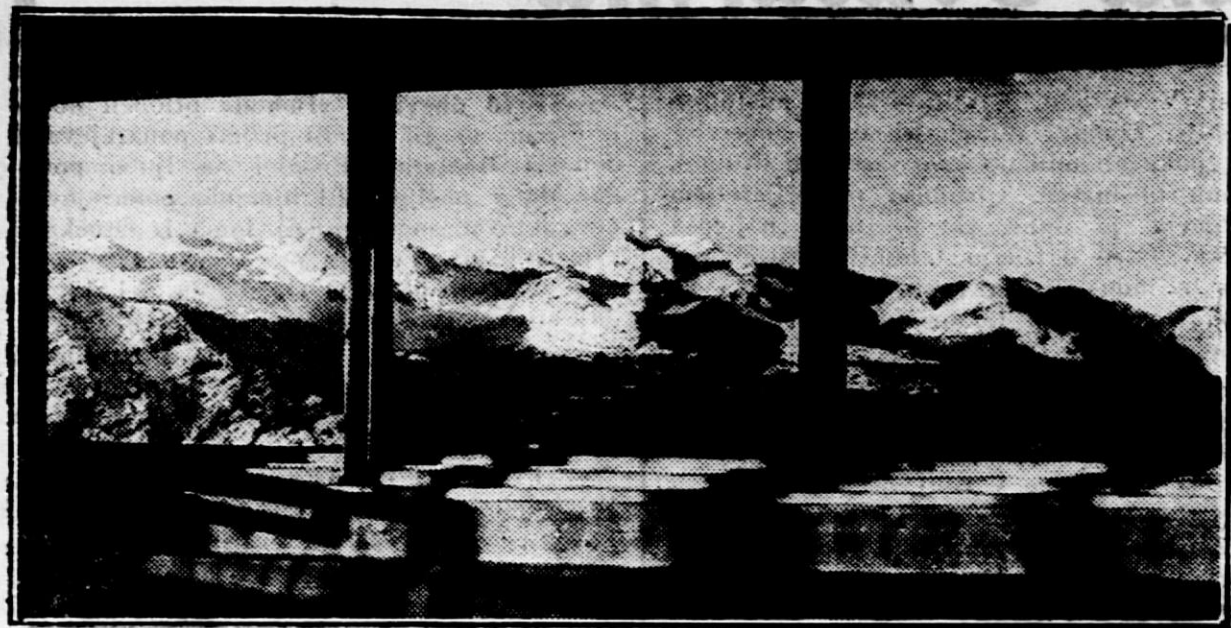
ZANESLJIVO SREDSTVO

— Ne vem, kaj bi počel s temi vrati, ki tako nezmožno škripljejo.

— To je pa kaj enostavno. Vzemi sobarico, ki ima ljubčka, pa ne bodo več škričala.

Velika noč na Voglu

kjer imajo amučarji najlepšo priliko, da se razgibljejo po zasneženih poljanah

Ljubljana, 9. aprila. Zima, ki nas je je temeljito razočarala in nam prekrizala vse račune, je za nami in pomlad sila v deželo. Povsod v naravi zeleni, kije in brsti. Toda od zime in smuke se še nismo poslovili. Smuč, ki so vso zimo stale za pečjo, še niso spravljene, saj je v nas še iskrica upanja. V daljavi se bleste zasnežene planine, ki jih pokriva debela plast zrnatega snega in kijejo in vabijo nas. Velika noč je pred nami. Spet si bomo optali smuč, pa hajdi v strmi breg, na bele zasnežene poljane, solcu in zdravju nasproti, v objem bele pojnosti.

Ali ste se že odločili? Kam? V Kamniške Karavanke ali v Zlatorogovo kraljestvo? Ne veste, kam bi? Ali ste že bili kdaj na Voglu, na prelepi planini nad Bohinjem, ki se ponasa z najlepšimi smučskimi tereni v Sloveniji? Se ga pokriva debela plast snega in smuka je idealna, boljš nego vso zimo.

Do Bohinja se peljete in zlozna pot vas vodi od Sv. Janeza ali pa od Zlatoroga v gorovje Storoč vrha, kjer se že oglašajo ljubljenski ruševci. Čez pol ure se udobni kolovoz konča in strmo, vedno strnjeje vodi steza krivku. Trikotne rdeče markacije vam kažejo smer. Pod nogami škriplje shojen sneg. Pljuča se širijo, močnejše utriplice sree. Ozka gaz vodi zopet na kolovoz: široka senožen, pokrita z najmanj dva metra

debelo snežno plastjo, se odpre pred vami. Potem zavije pot v gozd in mimo dveh kolib se povzpnete v serpentinah prav na Storoč vrh. Po dveipolurni hoji vas pozdravi v daljavi koča. Kakor orlovo gnezdo je prilepljena prav ob robu prepada. Še pol ure, pa vas sprejme pod svoje gostoljubno streho.

Pred vami se razprostira čarobno kraljestvo Zlatoroga. Na zapadu je diven pogled na čarobno panoramo Julijskih alp z očakom Triglavom v sredini, pod vami leži pokojno Bohinjsko jezero. Natanko se razločijo hišice ob jezeru, pa romantična cerkev Sv. Janeza. Oko seže v Srednjo vas, v Fužine in sledi toku Save Bohinjke, ki se vije po dolini, dokler vam ne izgine v meglici. Na drugi strani vabi Pokljuka, da se navzgor njejnih krasot, a v daljavi se kopljejo v solcu Kamniške planine. Kamorkoli se ozre oko, sama prelepa narava v vsej zimski krasoti.

Komaj streljaj od doma se razprostirajo idealne smučske poljane. Le pol ure, pa si na Orlovih glavah južno od doma, a na vzhodu se razprostirajo prekrasni tereni ponosne Šije. Dobro uro se vzpenjaš nanjo, za plačilo ti je idealna smuka. Daljši izlet je na Vogel, na Konjsko sedlo, na Rodice in na Planino na Kraju.

Pridite. Skalaški dom na Voglu vas vabi!

Po naključju sta se našla

Janez in Tončka nista vedela drug za drugega, ko sta prenočevala v šupi v Mestnem logu

Ljubljana, 9. aprila. Prav za prav Janez ni nameraval baš v Mestni log, ko je krenil proti Trnovemu in se slednjič znašel na Opekarski cesti. Bilo mu je pač vse eno, kam ga vodi pot, hotel se je samo umakniti ljudem, zlasti pa prijateljem s štokglajzom, ki jih najdeš končno tudi povsod v mestu. Janez je bil še nedavno spodoben knežič fant, pa je moral s trebihom za kruhom v mesto. Prišel je na mestne ulice v čedni obliki, brez zaplat in iskal je dela. Prihajajoč v mesto je bil prepuščen, da ga povsod že komaj čakajo. Lahko bi prišel za delo v tovarni, pri zidarjih ali drugod. Nu, pa ni bilo res tako. Janez si je mislil vse preveč enostavno saj tedaj še ni poznal razmer v Ljubljani. Slednjič je obličil med novimi znanci ob prosti, poleg tovarnega kolodvoza in zaslužil s priložnostnim delom tu in tam po nekaj borih dinarjev.

Zdaj, ko je korakal Janez jezen sam nase in na ves svet, po Opekarski cesti in dalje proti Mestnemu logu, je bila njegova obleka že pošteno zakrpana, ponekod pa so celo zijale luknje. Janez je bil precej raztrgan. Zato se je tudi umikal ljudem in se je sedanjic spomnil, da bi lahko, ker ni imel prav za prav stanovanja, v logu celo spal. Da se tam lahko prenočuje in sicer razmeroma mirno in nemoteno, je vedel iz pogovorov svojih novih tovarišev, ki so se čisto pomenkovali o senu in šupah v logu. Janez se je torej ogibal pogledom ljudi in hitro stopil čez most preko Gradašnice. Slabo vreme je bilo za njim in skoraj je že pričelo deževati. Ko je legel mirak na zemljo, je bil Janez že zarit globoko v senu neke šupe blizu Vica. Spal je mirno, kakor pač spi utrujen pravicež.

Zbudila ga je šele jutranja zora in pa navdala kajti Janez je bil vajen vstajati

doma že na vse zgodaj. Ko se je dvignil iz sene, pa je jel začudeno mežikati z verdrimi očmi.

— Ali se mi sanja? Za vraga, čudno je vse to...

Janez, ki ni bil vajen prenočevati po šupah, je imel dovolj vzroka čuditi se. Blizu sene je zagledal mirno spečo čedno deklico. Vsaj zdelo se mu je, da je čedno. Kraj sebe v senu je imela večjo košaro, na katero je tudi v spanju oprala roko. Janez je bil drugače razborit fant in so mu rojile po glavi kaj čudne misli.

Slednjič je zahkral enkrat, dvakrat, dokler ni bilo učinka. Zenska je spregledala in preplašeno odprla oči.

— Ježeš na, — je vzkliznila, — nikar mi ne zamerite, nikamor se nisem vedela obrniti, ko sem popoldne prišla v mesto in nikjer nisem mogla dobiti prenočišča. Veste, vdova sem, pa sem hotela poiskati službo v Ljubljani. Sama sem na svetu, odkar mi je lani umrl mož. Kar kmalu po poroki ga je pobralo, jetika ali kaj... Ostala sem brez denarja in sem prinesla s seboj samo svoje in njegove cunje, kolikor jih je še ostalo.

Janez je bil zelo v zadregi, ki je rasil od trenutka do trenutka. Imel je vtis ali se mu je vsaj zdelo, da ga smatra neznanca za hlapca tudi njemu neznanega lastnika gostoljubne šupe. Slednjič pa se je opogumil, sedel kraj nje in se široko nasmejal. Smejal se je, dokler se niso zunaj začeli neznan glasovi in se je obema zdelo, da se je ustavi pred šupo vno.

Zdaj bomo pa kar hitro naložili, je mnil nekdo, če pridejo kaj kmalu oni za nami.

Skripaje so se odprla velika vrata in zadušila preplašen vzklik v kotu na senu. Pojavil se je sam gospodar šupe s sinom.

in odredil velike vaje. Vojvoda me je večkrat vzel s seboj, včasih mi je tudi poveril razne naloge pri vojski in brodvju, nedvomno zato, da bi užival njegov vitez Francišek še večje časti. Res so mi izkazovali vse časti kot pobočniku, zaupniku in sorodniku vrhovnega poveljnika mornarice in srehozemne vojske. Mornari so me vedno radi videli v mojem krasnem čolnu, vojska pa na mojem belcu. Vsem je ugajala moja prijaznost, vsi so se me veselili, ko sem prihajala s povelji in naročili od vrhovnega poveljnika.

Francozi so prišli na pomoč Benečanom, ki so jih Turki že osem let oblegali v trdnjavi in pristanišču Kandie. in ki jih je takrat oblegel veliki vezir Kiuprili z vso turško oboroženo močjo. Beneška vlada z malim številom svoje najete vojske ni mogla kljubovati temu spretnemu državniku in generalu, ki je ob mladostnosti suhana Mohameda IV. vladal po svoji volji ter imel veliko vojsko z izbornimi častniki in italijanskimi inženjerji, izdelovalci topove dotlej največjega kalibra.

Francoški kralj Ludvik XIV. je zaman kazal drugim državam primer, kako je treba pomagati Kreti in njenemu glavnemu mestu, ki je bilo za trgovino in plovbo po Sredozemskem morju zelo važno.

Francoški kralj Ludvik XIV. je zaman kazal drugim državam primer, kako je treba pomagati Kreti in njenemu glavnemu mestu, ki je bilo za trgovino in plovbo po Sredozemskem morju zelo važno.

Kakala sta pred šupo dolge četrte ure in je jel gospodar nejevoljni robantiti, češ: Kije le hodijo toliko časa? Medtem sta onadva v senu šepetaje nadaljevala pogovor. Naenkrat pa, ko je gospodarjeva polpozljivost že pri kraju, sta se pojavila na pragu dve postavi.

— Sva Janez in Tončka, je skoraj zavpil postavljeni, malce raztrgani fant. — Bova pa midva pomagala če onih ni!

Společka ozvoljeni posestnik, doma s Posavja, se je po kratkem pojasnilu zasmel in izročil Janezu vile. Pridno je pomagala tudi Tončka in kmalu je bil voz s

naložen s senom. Janez in Tončka sta došla, ko so prispeli še drugi, za trud dobro užujno. Gospodar ju je nekam dol ročno opazoval, preden je pognal pa je menil: Nu, pa li šla še vidva z nami...

Kmetje ne govorijo mnogo, zateče pa tudi kratka beseda. Janez in Tončka sta se spogledala in zlezla na voz. Hitro je Tončka pograbila svojo košaro in skrivoma dejala Janezu: Od rajnega imam notri tudi obleko, morda se bo dala porabiti...

Tako sta Janez in Tončka včeraj še neznan par našla delo in morda našla za vso bodočnost tudi drug drugega.

Premoga postaja preveč

Položaj rudarjev bi se lahko zboljšal samo če bi se povečala poraba premoga

Po vseh državah, kjer kopljejo premog, imajo zdaj težave z njim, ker ga je preveč. Premog se zdaj splošno racionalneje uporablja, a prodajne metode so zastarele. Premogovna industrija je organizirana na mnogo večje pridobivanje, nego je zdaj povpraševanje in težko je povedati, kako se bodo razmere v bodoče razvijale. Odpirajo se tudi novi rudniki, kakor da povpraševanje neprerastano narašča in kakor da smo pred vojno, ko so s premogom gospodarili kot svinja z mehkom. Zdaj pa konzumenti že segajo po pridobitvah ki jih prinaša tehnika boljšega zgorevanja. Zanimivo je pogledati razmere v angleški premogovni industriji v zadnjih 25 letih.

Ne glede na industrijski razmah in naraščajoče število prebivalstva je padla v Angliji poraba premoga od 180 milijonov ton leta 1910 na 165 milijonov ton leta 1934. Nekateri pravijo, da je vzrok padca v tem, da premog vedno bolj izpodriva olje toda to naziranje je napačno. Vzrok tiči zlasti v racionalnejši in v vsakem pogledu boljši porabi premoga. To nam kaže že proizvodnja električne energije. Leta 1934 se je proizvajalo v Angliji približno sedemkrat toliko energije kakor leta 1910, poraba premoga je pa poskočila od 4,5 sa. mo na 11,4 milijonov ton, čeprav bi moral razmeroma porabiti najmanj 30 milijonov ton premoga. Zaradi novih produk-

cijskih metod prihranijo v Angliji na leto 4 in pol milijone funtov šterlingov samo pri premogu.

Splošno je znano, da trgovske metode in prodaja premoga niso v skladu z duhom časa. Pridobivanje premoga znatno presega povpraševanje po njem, na drugi strani je pa treba upoštevati tudi konkurenco med poedinimi podjetji. Zato je položaj na trgu ugoden za kupca, ni pa ugoden za producenta ali bolje rečeno za rudarje, ki trpe vedno večje pomanjkanje, ker meze stalno padajo. Položaj rudarjev bi se lahko zboljšal samo, če bi se dvignila poraba premoga. Premogovni industriji se ni, kakor ne obetajo slabi časi. Hidrogenacija premoga in katrana je že zapustila poskusne laboratorije in začelo se je delati v velikem obsegu. Še nedavno je bil ka. men spodlitke v hidrogenacijski tehniki visoki pritisk, ki pa zdaj ni več potreben za raztekočinjenje premoga, ker smo došli do katalizatorje, ki omogočajo pridobivanje pogonskih oglikovodikov že pod atmosferskim pritiskom. In tako se je zgodilo, da lahko isti pogonski oglikovodiki, ki se v naravnem stanju pridobivajo iz nafte in ki so potiskali navzdol pridobivanje premoga, zdaj pripomorejo k razvoju premogovne industrije, če jih bomo umetno pridobivali iz premoga.

Noč groze v sanatoriju

Strašna osveta zaljubljenega fanta, ki ga dekline maralo

Sanatorij v Saint Hilaire du Touvet v Franciji je zavetišče za bolne, ki iščejo na čistem in svežem zraku leka težkim pljučnim boleznim. In ta sanatorij, prav za prav prilagojen poselopju, kjer je nastanjeno pomožno osebje, je postalo pozorišče grozne tragedije, kakršne Francija še ne pominja. Pomožno osebje je zadnje čase opazilo, da se je v kuhinji s pomivanjem posode zaposleni 21letni Marce Seret zaljubil v Jeanno Mathieu, čije mati je omožena z upravnikom Boilem. Dekletu je šele 15 let in fant ji ni bil všeč. Ko se je nekake dne spazil v njihovo stanovanje in jo začel nadlegovati, je poklicala svojo mater, ki se ji je fant opravičil in odšel. Ko je zvedel za to dekličin oči, je takoj poiskal fanta in mu naročil, naj prosi za premetstitev, sicer so bo pri tožbi na ravnateljstvo, a to bi pomenilo za fanta še hujšo nesrečo, ker bi bil takoj odpuščen. Ker se je pa fant upiral, mu je prisilil dve zausnici, doma je pa dejal ženi: »Upam, da si bo to zapomnil in da zdaj ve, da v sanatoriju ne more več ostati.

Fant je pa vedel samo to, da se mora osvetiti. Popil je več steklenic vina in ko ga je imel že pošteno pod kapo, je zasnoval grozen načrt. Prijan se je vrnil v trinadestopno poselopje, kjer je imel v podstrešju sobico in proti polnoči je počil prvi strel. Prvemu je sledil drugi, drugemu tretji in že je bilo v sanatoriju vse na nogah. Pijani fant je začel besneti, razbijal je vrata in poškodoval. K sreči je bilo osebje v tem času zaposleno v sanatoriju, sicer bi bilo še več žrtev. V drugem nadstropju je nalezil na kuharjevo ženo Eovardovo in njeno 18letno sestro Kamilo. Počili so trije strel in Kamila je

obezala na hodniku mrtva. Potem je začel razjedovati Bovardovo, ki je hotela rešiti svoje 5letno hčerko, toda besneti fant je hudookrvno nastavljal nesrečni deklici samokres na glavo in prožil. Potem je vdrl v stanovanje upravnika Boilea, kjer je nalezil na svojo izvoljenko. Počil je strel in v srce zadeto deklico se je zgrudilo mrtvo na tla. Pa tudi to mu še ni bilo dovolj. Divjal je naprej in težko ranil uslužbenca Khina ter njegovo ženo, potem pa še gospo Milliatovo. Streljal je 150krat v poselopju, potem je pa začel streljati še skozi okno v sanatorij, kjer leže bolniki.

Ta čas je pa prihite oboježen z lovsko puško župan Corboze in v hipu, ko se je besneti morilec pokazal pri oknu, je sprožil in ga zadel v obraz. Šbre so besne, čemu fantu prodirle oči, da je oslepel. Potem je upravnik previdno smuknil v poselopje ter se sklonil nad okrvavljenim, stokajotim morilecem svoje žene, pastorko in drugih žrtev ter ga z dvema streloma usmrtil. Ko so prihitele orožniki, je bilo že prepozno. Pravici je bilo že zadosteno.

Tragedija ljubosumnosti

Pretrpetljiva ljubavna tragedija se je odigrala v nedeljo ponoči v madžarski vasi Nyiregyhaza. 42letni prevoznik Franc Kozma je bil že dolgo ljubosumen na svojo ženo, čeprav je bila ločena od njega in je živela povsem samostojno. V nedeljo ponoči jo je zvalil iz hiše, kjer je stanovala pri svojih sorodnikih, češ da bi rad z njo na samem govoril. Ko sta bila že precej daleč od hiše, je naenkrat navalil

na njo in ji zadal z nožem 20 težkih ran. Že mrtvi je odrezal še roko, potem je pa razseknil še njeno truplo. Zgodaj zjutraj je vdrl v stanovanje njene babice, ki je bila sama doma in tudi njo je ubil z nožem in skriro. Z okrvavljeno sekro je vdrl še v sobico svojega tasta, ki je v vse prestrašen planil iz postelje, toda zbežati ni mogel, ker ni bilo več časa. Tudi njemu je zadal podivjani ljubosumnež več težkih ran.

Po teh grozodejstvih je odhitel Kuzma k hišici moža, o katerem je mislil, da ima ljubavno razmerje z njegovo ženo. K sreči ga pa ni našel doma in to je najbrž preprečilo novo prelivanje krvi. Kuzma je sicer še napadel železničarja, ki ga je hotel zadržati, toda tedaj si je že rami prebijal samo pot k smrti železničarja je pustil na tleh in zbežal v obliži gozd. Za njim so takoj odhiteli orožniki, toda našli so ga že obešenega. Kuzmov tast in železničar Nagy sta težko ranjena, tako da je malo verjetnosti, da bi ostala pri življenju.

Iz Maribora

— Davčne zadeve. Davčna uprava za mesto Maribor javlja, da naj davčni zavezanci poravnajo II. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družbenega danka, davka na neozonjene osebe, davka na poslovni promet in vojnice najkasneje do 15. maja t. l. Davčni zavezanci splošno, nega davka na poslovni promet morajo predložiti prijave in plačati ustrezni davek za prvo četrtletje najkasneje do 30. aprila t. l.

— Obvezno predavanje za rezervne oficirje bo danes v dvorani bivšega kina Apolo. Predaval bo mestni poveljnik o zanimivi vojaško strokovni stvari. Temu predavanju morajo prisostvovati vsi aktivni rezervni in upokojeni oficirji.

— Zanimiv morilski proces. Mariborski veliki kazenski senat bo sodil 17. aprila mesarskega pomočnika Ferdinanda Knapčiča, ki je 12. februarja sredi državnega mošta zaklal branjanko Terezijo Knapčičovo. Proces valja v Mariboru mnogo zanimanja.

— Cene na trgu poskočile. Na večerajšnjem trgu so mariborske gospodinjice nezadovoljstvo ugotovile, da so se mleko in jajca podražile. Je to posledica bližajočih se praznikov. Zanimivo pa je, da so cene zelenjavi nekoliko padle.

— Otroka do nezvesti preteptala. Te dni so orožniki ovačili državnemu pravdniku štuvo neko delavko iz Pekla pri Košakih, ker je brez vzroka napadla 7letnega šolarca Joskota Harba in ga z debelo palico do nezvesti preteptala. Revček je imel po telesu 24 ran in modrin lis. Nečloveška delavka bo imela opravka s sodiščem.

— Enega ukradel, 16 tisočakov pa pustil. V Zg. Dupleku je mizarski pomočnik Dominik Simončič vlomil v omaro posestnice Elizabete Penzlove in ukradel tisočdinarski bankovec. Zanimivo je, da je tat pustil 16 tisočakov ter se zadovoljil z enim samim. Pri aretaciji so orožniki našli pri njem še 973 dinarjev.

— Vozne olajšave. Tujsko prometna Zveza (Putnik Maribor in Celje) nam sporoča da je železniška uprava odobrila popuste na železnici za sledeče prireditve: 1. Udeleženci — člani glavne skupštine Jadranske straže, Oblastni odbor Skopje, uživajo 50% popusta v času od 16. do 22. aprila na podlagi legitimacije K-13. 2. Odvetniki, ki se udeležijo skupštine penzijskega fonda odvetniških zborov v Beogradu dne 26. aprila, uživajo 50% popusta v času od 23. do 29. aprila na podlagi legitimacije K-13. 3. Udeleženci proslave 15letnice sportnega kluba »Spartac« v Zemunu je odobrena polovična vozina na železnici v času od 30. aprila do 6. maja na podlagi legitimacije K-13. Proslava se vrši dne 3. maja. Vse nadaljnje informacije, nabava legitimacij, vozni kart in valut pri »Putniku« Maribor in Celje.

PREVIDNOST

— Krasno suknjo, imaš prijatelj. Ali bi mi dal naslov svojega krojača? — Z veseljem, toda samo pod pogojem, da mu ne izdaš mojega naslova.

Louise Renée de Keroual:

5

Kraljeva ljubica

Roman

VI. STRAŠNA SMRT VOJVODE DE BEAUFORT

Brodvode je hitro odpulpo na Kreto, kjer je pričakovala Francoze krvaločna turška vojska.

Ugodni vetrovi so spremljali naše ladje po mirnem morju proti cilju. Med vožnjo mi je postalo slabo, dobila sem morskoro bolezen, kakor jo dobe novinci, ki se prvič vozijo po morju. Zelo sem bila vesela, ko sem opazila, da so potniki na vsaki ladji kakor ena družina. Posebno prijetno je bilo življenje na admiraljski ladji. Tu je bilo vsega v izobilju, takega razkošja niti v bogatih palačah ne najdeš.

Ko smo se izkrcali, so postavili vojaški šotore, utrdili taborišče in izkopal okrog njega globoke jarke.

Admiral je napravil s svojim brodvom več držnih manevrov, kar je bilo zame nekaj čisto novega in presenetljivega. Maršal je pregledal vojsko

in odredil velike vaje. Vojvoda me je večkrat vzel s seboj, včasih mi je tudi poveril razne naloge pri vojski in brodvju, nedvomno zato, da bi užival njegov vitez Francišek še večje časti. Res so mi izkazovali vse časti kot pobočniku, zaupniku in sorodniku vrhovnega poveljnika mornarice in srehozemne vojske. Mornari so me vedno radi videli v mojem krasnem čolnu, vojska pa na mojem belcu. Vsem je ugajala moja prijaznost, vsi so se me veselili, ko sem prihajala s povelji in naročili od vrhovnega poveljnika.

Francozi so prišli na pomoč Benečanom, ki so jih Turki že osem let oblegali v trdnjavi in pristanišču Kandie. in ki jih je takrat oblegel veliki vezir Kiuprili z vso turško oboroženo močjo. Beneška vlada z malim številom svoje najete vojske ni mogla kljubovati temu spretnemu državniku in generalu, ki je ob mladostnosti suhana Mohameda IV. vladal po svoji volji ter imel veliko vojsko z izbornimi častniki in italijanskimi inženjerji, izdelovalci topove dotlej največjega kalibra.

Francoški kralj Ludvik XIV. je zaman kazal drugim državam primer, kako je treba pomagati Kreti in njenemu glavnemu mestu, ki je bilo za trgovino in plovbo po Sredozemskem morju zelo važno.

Francoški kralj Ludvik XIV. je zaman kazal drugim državam primer, kako je treba pomagati Kreti in njenemu glavnemu mestu, ki je bilo za trgovino in plovbo po Sredozemskem morju zelo važno.

Francozski brodvode je pripeljal na Kreto sam sedem tisoč mož, kar je bila v tako kritičnem položaju mnogo prevelika pomoč.

Toda vojvoda de Beaufort je sklenil v brezmejnem pogumu kljub mojemu svarilu približati se Kandii in udariti na Turke.

Predno je stopil na čelo svoje vojske, mi je izročil v zli sluh ključek od skrinice, v kateri je bilo dovolj dragoceno, da bi mogla živeti v blagostanju do smrti. Solzljivi oči sva se obela. Na pragu mi je zaklical v slovo: Zbogom! Žal je bilo to njegovo zadnje slovo.

V spopadu s sovragom je bil admiral tako nepreviden, da ga je začel preganjati. Tedaj so pa pognali Turki v zrak utrdbo in eksplozija je bila tako strašna, da je vojvodo raztrgalo na kose. Izginil je, ne da bi se posrečilo najti sledove za njim.

Zalostne vesti se širijo zelo hitro. Izguba tako odličnega moža je bila kmalu znana v vseh krščanskih taboriščih. Vest o nji je prišla tudi do brodvode. Mene, nesrečnico, je povsem strla. Odhitela sem na kraj strašne tragedije, kjer me je sprejel ogenj, pepel in dim. Ozračje je bilo še polno krikov in stokov umirajočih. Moj položaj je bil strašen. Brez prijateljev, brez sorodnikov in brez zaščitnikov v obleki, ki mi bila

primerna mojemu spolu, daleč v tuji barbarski deželi sem ostala sama s svojim obupom. Malo je manjkalo, da me teža tega udara ni strla. Vrnila sem se na krov, stopila v kabino svojega dragega vojvode in se vrgla vsa obokana na njegovo posteljo.

VII.

USLUŽNI MARKIZ IN LEPI VITEZ.

Bila sem vsa iz sebe, ko se mi je nekdo približal in me ogovoril:

— Madame, nikar tako ne žalujte. Dovolj ste že pretečili solz, dovolj je vaše bridkosti. Globoko sočustvujem z vami, kajti v možu, ki ga objokujete, sem izgubil dobrega prijatelja, sorodnika in zanesljivega zaščitnika. Pomirite se, madame!

Ko sem drugič zaslišala besedo »madame«, sem se ustrašila, ker sem vedela, da razen mene na ladjah ni druge ženske. Spoznala sem, da bi mi utegnili to odkritje škodovati. Molče sem se ozrla na prišleca. To je omogočilo kavalirju, da je nadaljeval:

— Da, madame, vojvoda me je imel tako rad, da mi je zaupal vse, kar mi je bilo najbolj pri srcu. On je bil tisti, ki mi je odkril tudi vašo tajno. Moral sem mu obljubiti, da vam priskočim v nesreči na pomoč in vam storim kar največje uslug. Z največjo ljubeznijo in

nežnostjo je vas priporočil mojemu varstvu. Udano in z največjim spoštovanjem vam ponujam svojo roko v pomoč in čakam vaših ukazov, da jih izpolnim.

Čutila sem, da ne smem več odlašati z odgovorom postrežljivemu neznanцу.

— Gospod, vaša odkrita beseda me je ganila in priznati vam moram, da bi brez tesnih prijateljskih vezi z vojvodo nikoli ne zvedel, da sem preoblečena ženska. Toda moja žalost je tako globoka in moja nesreča tako velika, da mi morate dovoliti nekaj časa, da si opomore. Potem bom pa z globoko hvaležnostjo sprejela vašo pomoč in prila vsa bom, da me odpelujete v mojo domovino.

Vaša prošnja je tako utemeljena, madame, — je odgovoril častnik, — da ne morem odgovoriti drugače, nego da sem vam na razpolago in da zadostuje samo vaša beseda. Vedno bom pripravljen storiti za vas vse, kar je v mojih močeh. Pustim vam tu slugo, ki mu lahko ukazujete in ki me bo vedno našel, kadar me boste potrebovali.

Globoko se je priklonil in odšel. Kmalu je prišel sluga vprašati, če kaj želim. Rada bi bila vedela, komu služi. Dejal je, da je njegov gospod markiz de Belfons, visok mornariški častnik, in da mu je naročil, naj izpolni vsako gospodovo povelje.